

Tulevane kliima- ja energiapoliitika - ELi kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise pikaajaline strateegia

Tärniga (*) märgitud väljad on kohustuslikud.

Sissejuhatus

Kliima muutub ning täiendavaid ülemaailmseid meetmeid võtmata tõuseb temperatuur käesoleva sajandi jooksul rohkem kui 2 °C võrreldes tööstusajastu eelse tasemega. See mõjutab oluliselt meie majandust ja ühiskonda. Et seda ära hoida, on 178 üleilmset partnerit, kes teevad koostööd Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni (UNFCCC) alusel, ratifitseerinud Pariisi kokkuleppe, mis kutsus kõiki riike üles hoidma üleilmne temperatuuri tõus tunduvalt alla 2 °C ning jätkama jõupingutusi selle nimel, et temperatuur ei tõuseks üle 1,5 °C võrreldes tööstusajastu eelse tasemega. Pariisi kokkuleppe osalised peavad 2020. aastaks esitama vähese kasvuhoonegaaside heitega arengu pikaajalised strateegiad.

Märtsis kutsus Euroopa Ülemkogu komisjoni üles esitama ELi pikaajalise strateegia ettepaneku kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamiseks kooskõlas Pariisi kokkuleppega ning võttes arvesse riiklike vähendamiskavu. Euroopa Parlament esitas sarnase taotluse.

EL püsib oma [2020. aasta eesmärkide](#) täitmisel ajagraafikus ning rakendab poliitikat, mille eesmärk on vähendada kasvuhoonegaaside heitkoguseid 2030. aastaks vähemalt 40 % võrra ning saavutada kõrged eesmärgid energiatõhususe ja taastuvenergia valdkonnas (2030. aasta energia- ja kliimaraamistik). Poliitika, õigusaktide ja ELi eelarvest rahastatavate toetusprogrammide abil püsib EL Pariisi kokkuleppega võetud kursil, kuid on vaja võtta täiendavaid meetmeid 2030. aastale järgnevat ajaks.

Võttes arvesse arenenud riikide rühma heitkoguste vähendamise eesmärki, on EL seadnud eesmärgiks vähendada heidet 2050. aastaks 80-95 % võrreldes 1990. aasta tasemega.

Pariisi kokkuleppe saavutamine eeldab kogu maailmas üleminekut majandusele, mis sajandi teisel poolel kliimat enam ei mõjutaks.

Nende eesmärkide saavutamiseks peaks ELi pikaajaline strateegia sisaldama visiooni sajandi keskpaigani ning võimalusi, kuidas Euroopa Liit saaks aidata kaitsta planeeti ja oma inimesi ning võimestada majandust. ELi uus pikaajaline strateegia peaks kirjeldama kogu majandust hõlmavaid ning erinevaid võimalusi pakkuvaid tegutsemisviise majanduse CO₂-heite vähendamiseks ning nende mõju tehnoloogiavalikutele ja sotsiaal-majanduslikele teguritele.

Strateegia peaks kajastama pikaajalist visiooni kaasaegsest Euroopa majandusest, mis tuleb kasuks kõigile eurooplastele. Uuringud ja sidusrühmade panus aitavad seda visiooni kujundada ning selgitada valikuid, mida tuleb teha. Strateegias tuleks kajastada peamisi võimalusi ja väljakutseid, mis on seotud CO₂-heite pikaajalise vähendamise ja puhtale energeetikale üleminekuga:

- majanduse moderniseerimine;
- kodanike elukvaliteedi paranemine;
- õiglase ülemineku tagamine ja sotsiaalsete probleemide lahendamine;
- Euroopa reindustrialiseerimine digitaalse, ringluspõhise ja vähese CO₂-heitega innovatsiooni ja keskkonnahoidliku liikuvuse kaudu;
- vaba, õiglase ja kestliku ülemaailmse konkurentsi edendamine turgude, kaubanduse ja investeeringute tarvis; ning
- ELi juhtiva positsiooni säilitamine peamistes geostrateegiliste ja julgeolekuga seotud küsimustes.

Strateegias analüüsitakse kulutõhusaid stsenaariume CO₂-heite vähendamiseks kooskõlas Pariisi kokkuleppega. Neid stsenaariume toetab kõikide majandussektorite üleminekuvõimaluste terviklik analüüs. See hõlmab mitut keskse tähtsusega sektorit nagu energeetika, hooned, transport ja liikuvus, tööstustootmine ning teenused, jäätmed, põllumajandus ja maakasutus ning loodusvarade kasutamine. Strateegias käsitletakse uuendusliku tehnoloogia kasutuselevõtu, valdkondliku lõimimise ning tarbijate jaoks alternatiivsete valikute kättesaadavuse parandamise võimalusi ja mõju. Selles uuritakse mõju varustuskindlusele, investeeringutele, konkurentsivõimele ja sellistele sotsiaalmajanduslikele teguritele nagu majanduskasv ja töökohtade loomine, võttes samuti arvesse mõju kodanikele ja ettevõtjatele. Et muuta üleminek ausaks ja sotsiaalselt õiglaseks, tuleks toetada piirkondi, mida CO₂-heite vähendamine negatiivselt mõjutab.

Kogu protsessi oluliseks sisendiks on kõigi majandussektorite ja ühiskonna sidusrühmade visioon ja mõtted, kuidas ELi eesmärki saavutada. Seepärast on Euroopa Komisjon väga huvitatud Teie arvamusest kasvuhoonegaaside pikaajalise vähendamise strateegia kohta Euroopa Liidus. Loodame, et leiate aega küsimustikule vastamiseks. Oodatud on nii üldsuse, sidusrühmade kui ka ametiasutuste arvamus. Teie seisukohad aitavad täiendada meie hinnangut selle kohta, mida EL peaks tegema, et täita Pariisi kokkuleppe alusel võetud kohustusi.

Küsimustiku täitmise juhend

Esimeses jaos esitatakse mõned üldised küsimused Teie kohta. Seejärel esitatakse küsimustiku teises jaos rida muid küsimusi.

Avalikus konsultatsioonis osalemiseks ei pea Te kõigile küsimustele vastama. Erinevad jaod sisaldavad küsimusi kasvuhoonegaaside heite vähendamise, tarbijate mõju, majandustegevuse, energeetika, metsade ja maakasutuse, hariduse ja teadusuuringute, rahastamise, metasuundumuste, osalejate ja kliimamuutustega kohanemise kohta. Viimane jagu on tehniline ja mõeldud valdkondlikele sidusrühmadele (tööstus, transport, põllumajandus, maakasutus).

Mõned küsimused on valikvastustega küsimused. Ülejäänud küsimustele vastamisel saate soovi korral lisada oma märkusi. Palun esitage märkused selgelt ja kokkuvõtlikult, sest tähemärkide arv on piiratud.

Kui soovite oma seisukohti täpsemalt väljendada, saate üles laadida dokumendi oma seisukohtadega.

Kuna tulemused avaldatakse Internetis, palume lugeda käesolevale konsultatsioonile lisatud isikuandmete kaitse põhimõtteid. Sealt saate ka teada, kuidas teie isikuandmeid ja vastuseid käsitletakse. Kui vastate

organisatsiooni nimel, siis palume Teil läbipaistvuse huvides registreerida end huvide esindajate registris, kui te ei ole seda juba teinud. Registreerumisel kohustute järgima käitumisjuhendit. Kui Te ei soovi end registreerida, siis käsitletakse Teie vastuseid ja need avaldatakse koos üksikisikutelt saadud vastustega.

Üldine teave vastaja kohta

* Kellena küsimustikku täidate?

- ☐ üksikisikuna enda nimel
- ☐ oma kutsetegevuse raames või organisatsiooni nimel

* Kui vastate küsimustikule üksikisikuna / eraisikuna, märkige oma nimi, muul juhul märkige organisatsiooni nimetus.

Tekst peab olema vahemikus 3 kuni 100 tähemärki

E-posti aadress:

* Üksikisikute puhul elukohariik; ettevõtjate puhul peakorterit asukohariik ja peamine tegevusriik:

☐ Austria	☐ Soome	☐ Leedu	☐ Sloveenia
☐ Belgia	☐ Prantsusmaa	☐ Luksemburg	☐ Hispaania
☐ Bulgaaria	☐ Saksamaa	☐ Malta	☐ Rootsi
☐ Horvaatia	☐ Kreeka	☐ Madalmaad	☐ Ühendkuningriik
☐ Küpros	☐ Ungari	☐ Poola	☐ Muu
☐ Tšehhi Vabariik	☐ Iirimaa	☐ Portugal	
☐ Taani	☐ Itaalia	☐ Rumeenia	
☐ Eesti	☐ Läti	☐ Slovakkia	

* Kui muu, palun täpsustage:

Tekst peab olema vahemikus 3 kuni 100 tähemärki

* Organisatsiooni liik (valige sobivaim vastusevariant):

- ☐ Eraettevõte
- ☐ Konsultatsioonifirma, õigusbüroo, füüsilisest isikust ettevõtjast konsultant
- ☐ Kaubandus-, äri- või kutseliit
- ☐ Valitsusväline organisatsioon, platvorm või võrgustik
- ☐ Teadus- või õppeasutus
- ☐ Tööturu osapooled
- ☐ Riiklik, piirkondlik või kohalik ametiasutus
- ☐ Muu

* Kui muu, palun täpsustage:

Tekst peab olema vahemikus 3 kuni 100 tähemärki

Palun märkige, millises majandussektoris tegutsete (üksikisiku või organisatsioonina)

- ☐ Põllumajandus, jahindus ja metsandus
- ☐ Finantsvahendus
- ☐ Kalandus
- ☐ Kinnisvara, rentimine ja äritegevus
- ☐ Mäetööstus
- ☐ Avalik haldus ja riigikaitse
- ☐ Töötlev tööstus
- ☐ Haridus
- ☐ Elektri-, gaasi- ja veevarustus
- ☐ Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne
- ☐ Ehitus
- ☐ Muud ühiskondlikud, sotsiaal- ja isikuteenused
- ☐ Hulgi- ja jaekaubandus
- ☐ Kodumajapidamiste kui tööandjate tegevus
- ☐ Hotellid ja restoranid
- ☐ Eksterritoriaalsed organisatsioonid ja üksused
- ☐ Veondus, laondus ja side
- ☐ Muu

* Kui muu, palun täpsustage:

Tekst peab olema vahemikus 3 kuni 100 tähemärki

* Kui olete kodanikuühiskonna organisatsiooni või haldusasutus, siis märkige oma peamine tegevus- või pädevusvaldkond:

Tekst peab olema vahemikus 3 kuni 100 tähemärki

Kui suur on Teie organisatsioon?

- ☐ Mikro- või väikeettevõtja (10-49 töötajat)
- ☐ Keskmise suurusega ettevõtja (50 - 249 töötajat)
- ☐ Suurettevõtja (250 või rohkem töötajat)

Kui Teie organisatsioon on registreeritud läbipaistvusregistris, märkige palun organisatsioonile registris määratud tunnusnumber:

kuni 20 tähemärki

Kui organisatsioon ei ole registreeritud, on seda võimalik teha [siin](#).

* Palun märkige, kuidas tuleks Teie vastus komisjoni veebisaidil avaldada.

- ☐ Esitatud nime all: nõustun, et kogu minu vastustes sisalduv teave avaldatakse, ja kinnitan, et ühegi vastuse suhtes ei kohaldata autoriõigusega seatud piiranguid, mis takistaksid nende avaldamist.
- ☐ Anonüümselt: nõustun, et kogu minu vastustes sisalduv teave avaldatakse, ja kinnitan, et ühegi vastuse suhtes ei kohaldata autoriõigusega seatud piiranguid, mis takistaksid nende avaldamist.
- ☐ Ei nõustu - palun käsitage minu vastuseid konfidentsiaalsena (neid ei avaldata, kuid kasutatakse komisjoni siseselt).

Juhime Teie tähelepanu sellele, et olenemata valitud variandist võidakse teie vastuste kohta esitada teabenõue vastavalt [määrusele \(EÜ\) nr 1049/2001](#) üldsuse juurdepääsu kohta Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni dokumentidele. Sellisel juhul hinnatakse teabenõuet määruses kehtestatud tingimuste kohaselt ja kooskõlas kehtivate [andmekaitse-eeskirjadega](#).

Küsimused

Kasvuhoonegaaside heitkoguste pikaajaline vähendamine

Maakera temperatuuri tõusu piiramiseks sisaldab Pariisi kokkuleppe pikaajalist eesmärki saavutada käesoleva sajandi teisel poolel tasakaal inimtegevusest põhjustatud kasvuhoonegaaside heite ja selle sidumise vahel. Arvestades, et kliimamuutustega võitlemine on kogu maailma ees seisev ülesanne, mille lahendamiseks peavad tegutsema kõik Pariisi kokkuleppe osalised, siis mida peaks EL Teie arvates Pariisi kokkuleppe eesmärkide täitmiseks tegema?

- ☐ Vähendada ELi kasvuhoonegaaside heitkoguseid 2050. aastaks 80 % võrra võrreldes 1990. aasta tasemega
- ☐ Vähendada ELi kasvuhoonegaaside heitkoguseid 2050. aastaks 80-95 % võrra võrreldes 1990. aasta tasemega
- ☐ Saavutama ELis 2050. aastaks tasakaalu heite ja selle sidumise vahel

Millised on Teie arvates kõige suuremad võimalused ja väljakutsed?

kuni 1000 tähemärki

Tarbijad

Lisaks olemasoleva ja tulevase tehnoloogia kasutuselevõtule, on majanduse CO₂-heite vähendamisel pikemas perspektiivis keskne roll ka tarbijate valikutel. Kui olete üksikisik, vastake käesoleva jao küsimustele oma harjumuste põhjal, kui esindate organisatsiooni, võtke aluseks organisatsiooni tava.

Millises valdkonnas peaks Teie arvates tegema igapäevaelus enim muudatusi, et aidata lahendada kliimamuutustega seotud probleeme?

- ☐ Eluase
- ☐ Liikuvus
- ☐ Toit
- ☐ Tarbekaubad ja -teenused

Eluase ja bürood

Energiatarbimine

Mil määral toetaksite järgmisi võimalusi hoonete energiatarbimise ja sellega seotud CO₂-heite vähendamiseks?

Hoone energiatõhususe täiendav suurendamine (isolatsioon, kolmekordse klaasiga aknad)

- ☐ Jah, olen seda juba teinud
- ☐ Jah, see on kõige tähtsam
- ☐ Jah, kuid see ei ole kõige tähtsam
- ☐ Ei, ma rendin
- ☐ Ei, see on liiga kulukas
- ☐ Ei (muu põhjus)
- ☐ Arvamus puudub / Ei oska öelda

* Kui vastasite muu, siis palun täpsustage:

Tekst peab olema vahemikus 3 kuni 200 tähemärki

Taastuenergiat töötava küttesüsteemi ja veekatelde paigaldamine

- ☐ Jah, olen seda juba teinud
- ☐ Jah, see on kõige tähtsam
- ☐ Jah, kuid see ei ole kõige tähtsam
- ☐ Ei, ma rendin
- ☐ Ei, see on liiga kulukas
- ☐ Ei (muu põhjus)
- ☐ Arvamus puudub / Ei oska öelda

* Kui vastasite muu, siis palun täpsustage:

Tekst peab olema vahemikus 3 kuni 200 tähemärki

Kõrgeima energiaklassiga kütte- ja jahutusseadmete ning elektriliste kodumasinade kasutuselevõtt

- ☐ Jah, olen seda juba teinud
- ☐ Jah, see on kõige tähtsam
- ☐ Jah, kuid see ei ole kõige tähtsam
- ☐ Ei, ma rendin
- ☐ Ei, see on liiga kulukas
- ☐ Ei (muu põhjus)
- ☐ Arvamus puudub / Ei oska öelda

* Kui vastasite muu, siis palun täpsustage:

Tekst peab olema vahemikus 3 kuni 200 tähemärki

Heitevabalt toodetud elektri ostmise või taastuvatest energiaallikatest ise toodetud elektri kasutamine

- ☐ Jah, olen seda juba teinud
- ☐ Jah, see on kõige tähtsam
- ☐ Jah, kuid see ei ole kõige tähtsam
- ☐ Ei, ma rendin
- ☐ Ei, see on liiga kulukas
- ☐ Ei (muu põhjus)
- ☐ Arvamus puudub / Ei oska öelda

* Kui vastasite muu, siis palun täpsustage:

Tekst peab olema vahemikus 3 kuni 200 tähemärki

Nutiarvesti paigaldamine ja elektri tarbimine peamiselt siis, kui hinnad on madalad

- ☐ Jah, olen seda juba teinud
- ☐ Jah, see on kõige tähtsam
- ☐ Jah, kuid see ei ole kõige tähtsam
- ☐ Ei, isikuandmete kaitsega seotud küsimuste tõttu
- ☐ Ei, ma ei soovi oma tarbimisharjumusi muuta
- ☐ Ei (muu põhjus)
- ☐ Arvamus puudub / Ei oska öelda

* Kui vastasite muu, siis palun täpsustage:

Tekst peab olema vahemikus 3 kuni 200 tähemärki

Olmejjäätmed

Kas Te sorteerite oma jäätmeid (paber, plast, klaas, metall, orgaanilised jäätmed)?

- ☐ Jah
- ☐ Ei
- ☐ Ma ei pea seda vajalikuks

Mis motiveeriks teid jäätmeid rohkem sorteerima (paber, plast, klaas, metall, orgaanilised jäätmed)?

- ☐ Kohandatud taristu (konteinerid jne)
- ☐ Teabekampaaniad
- ☐ Rahalised stiimulid (tagatisrahasüsteemid)
- ☐ Muu

* Kui muu, palun täpsustage:

Tekst peab olema vahemikus 3 kuni 200 tähemärki

Kas arvate, et suurem ringlussevõtt ja korduskasutamine on olulised selleks, et saavutada kasvuhoonegaaside vähendamise eesmärgid?

- ☐ Jah
- ☐ Ei
- ☐ Ei oska öelda

Liikuvus

Mil määral toetaksite järgmisi energiatarbimise ja sellega seotud CO₂-heite vähendamise võimalusi?

Kas ostaksite muu kui bensiini või diislikütuse abil töötava sõiduki (nt elektriauto)?

- ☐ Jah
- ☐ Jah, kuid ainult juhul, kui see ei ole kallim kui tavapärane bensiini- või diiselmootoriga auto
- ☐ Jah, kuid ainult siis, kui on olemas piisavalt tanklaid
- ☐ Ei

Kas kaaluksite ühisauto kasutamist?

- ☐ Jah
- ☐ Jah, kuid ainult siis, kui on olemas lihtsad ja taskukohased teenused
- ☐ Ei

Kas kasutaksite lühemate reiside puhul isikliku auto asemel ühistransporti?

- ☐ Jah
- ☐ Jah, kuid ainult siis, kui on olemas kättesaadavad ja regulaarsed teenused
- ☐ Ei, sest ühistransport on liiga aeglane
- ☐ Ei, sest see on liiga kallis
- ☐ Ei

Kas kasutaksite lühemate reiside puhul isikliku auto asemel (elektrilist) jalgratast või muud aktiivse liikuvuse viisi?

- ☐ Jah
- ☐ Jah, kuid ainult siis, kui on olemas korralikud jalgrattateed
- ☐ Ei

Kas väldiksite pikemate vahemaade läbimiseks lennuki või auto kasutamist alati, kui on olemas muu võimalus?

- ☐ Jah
- ☐ Jah, kui sobiv alternatiiv on olemas
- ☐ Ei, see on liiga aeglane
- ☐ Ei, see on liiga kulukas
- ☐ Ei (muu põhjus)

* Kui muu, palun täpsustage:

Tekst peab olema vahemikus 3 kuni 200 tähemärki

Kas Teie arvates vähendaks linnade parem planeerimine isiklike autode kasutamist ja ummikuid linnapiirkondades?

- ☐ Jah
- ☐ Jah, kui tõhustatakse ka ühistransporti
- ☐ Jah, kuid seda on keeruline ellu viia
- ☐ Ei

Kas sellised infotehnoloogilised võimalused nagu kaugtöö või videokonverentsid aitaksid Teie arvates vähendada inimeste liikuvusega seotud vajadusi?

- ☐ Jah
- ☐ Jah, teataval määral
- ☐ Ei, kuna seda on keeruline ellu viia
- ☐ Ei

Toit

Toiduainete tootmine, töötlemine ja tarnimine suurendab kasvuhoonegaaside heitkoguseid ja loodusvarade kasutamist.

Kas Teie arvates tuleks veelgi suurendada inimeste teadlikkust eri liiki toiduainete tarbimise mõjust kliimale?

- ☐ Jah
- ☐ Ei

Kas võtaksite toiduainete ostmisel arvesse selle mõju kasvuhoonegaaside heitele?

- ☐ Jah
- ☐ Jah, kui on olemas teave toiduainete CO₂-mahukuse kohta
- ☐ Ei, kui see oleks kulukam
- ☐ Ei

Võttes muu hulgas arvesse tasakaalustatud toitumise tähtsust tervisele, kas oleksite valmis hakkama tarbima väiksema CO₂-mahukusega toiduaineid (nt vähendama punase liha tarbimist)?

- ☐ Jah
- ☐ Ei
- ☐ Ma sooviksin enne toitumisharjumiste muutmist rohkem teavet

Tarbekaubad ja -teenused

Energiatarbimist ja sellega seotud kasvuhoonegaaside heidet mõjutavad ka Teie tarbitavad tooted /teenused ja nende tootmise viis.

Kas olete toote või teenuse ostmisel kunagi mõelnud, milline on selle mõju kasvuhoonegaaside heitele?

- ☐ Jah, teen seda alati
- ☐ Jah, kuid sageli ei ole mul selleks piisavalt teavet
- ☐ Ei, ma ei mõtle sellele

Kas kaaluksite toodete või teenuste ostmist ettevõtetelt, kes toodavad kaupu ja teenuseid kasvuhoonegaaside heite poolest neutraalsel viisil?

- ☐ Jah
- ☐ Ei, kui see oleks kulukam
- ☐ Ei, muu põhjus
- ☐ Arvamus puudub / Ei oska öelda

* Kui muu, palun täpsustage:

Tekst peab olema vahemikus 3 kuni 200 tähemärki

Teie töö ja majandussektor

Nii üksikisikud kui ka organisatsioonid peaksid teabe majandussektori kohta esitama esimeses jaos.

Tööhõive ja sotsiaalselt õiglane üleminek

Järgmistel kümnenditel mõjutab üleminek vähese CO₂-heitega majandusele veelgi rohkem seda, kuidas me töötame ja kuidas me toodame kaupu ja teenuseid. Millised järgmistest väidetest vastavad Teie arvates sellele, kuidas kliimamuutused ja üleminek vähese CO₂-heitega majandusele mõjutavad Teie töökeskkonda?

Kas Teie arvates võib eeldada, et seoses üleminekuga vähese CO₂-heitega majandusele luuakse või vähendatakse Teie ettevõttes töökohti?

- ☐ Luuakse
- ☐ Vähendatakse
- ☐ Arvamus puudub / Ei oska öelda

Mis võiks Teie tööd tulevikus enim mõjutada?

- ☐ Üleminek vähese CO₂-heitega majandusele
- ☐ Digiteerimine
- ☐ Globaliseerumise mõju
- ☐ Sotsiaal-majanduslik poliitika (nt rahanduspoliitika)
- ☐ Muu

* Kui muu, palun täpsustage:

Tekst peab olema vahemikus 3 kuni 200 tähemärki

Kas Teie arvates saaksite Teie või Teie sektor kasu töötajate koolitamisest energeetika ja vähese CO₂-heitega majandusele ülemineku valdkonnas?

- ☐ Jah
- ☐ Jah, teataval määral
- ☐ Ei
- ☐ Arvamus puudub / Ei oska öelda

Vähese CO₂-heitega majandusele ülemineku mõju Teie sektorile

Kas Teie arvates on üleminek vähese CO₂-heitega majandusele Teie sektori jaoks võimalus või väljakutse?

- ☐ Võimalus
- ☐ Väljakutse
- ☐ Mõlemad
- ☐ Mitte kumbki
- ☐ Arvamus puudub / Ei oska öelda

Märkige, kui palju saaks 2050. aastaks Teie sektoris kasvuhoonegaaside heidet võrreldes praegusega vähendada?

- ☐ Seda ei saa vähendada
- ☐ Kuni poole võrra
- ☐ Rohkem kui poole võrra
- ☐ Sektori saab muuta heitevabaks
- ☐ Arvamus puudub / Ei oska öelda

Milline oleks eelistatuim viis heite vähendamiseks Teie sektoris?

- ☐ Täiendav elektriseerimine
- ☐ Vähesse CO₂-heitega kütuste kasutamine (nt vesinik)
- ☐ Energiatõhususe suurendamine
- ☐ Ringmajandus, sh ringlussevõtt ja korduskasutamine
- ☐ Uute toodete ja ärimudelite arendamine
- ☐ Muu
- ☐ Arvamus puudub / Ei oska öelda

* Kui muu, palun täpsustage:

Tekst peab olema vahemikus 3 kuni 200 tähemärki

Kas Teil (või Teie sektoril) on kavas investeerida vähesse CO₂-heitega tehnoloogiasse?

- ☐ Jah, see on kõige tähtsam
- ☐ Jah, kuid see ei ole kõige tähtsam
- ☐ Ei, investeringuid on juba piisavalt tehtud
- ☐ Ei
- ☐ Arvamus puudub / Ei oska öelda

Kas arvate, et Teie sektorit võiks teiste sektoritega veelgi lõimida, et vähendada heitkoguseid ning samal ajal suurendada üldist tõhusust?

- ☐ Jah
- ☐ Ei
- ☐ Arvamus puudub / Ei oska öelda

Kui Teie sektorit saab teistega veelgi lõimida, siis märkige, kuidas ja millis(t)e sektori(te)ga:

kuni 200 tähemärki

Mida Teie arvates üleminek vähesse CO₂-heitega majandusele ELi majanduse jaoks tähendab?

- ☐ Moderniseerimine ja konkurentsivõime tugevnemine
- ☐

Moderniseerimine ja konkurentsivõime tugevnemine, kuid ainult juhul, kui ELi mittekuuluvad riigid ja piirkonnad võtavad samuti kohustuse minna üle vähese CO₂-heitega majandusele

- ☐ Konkurentsivõime vähenemine
- ☐ Arvamus puudub / Ei oska öelda

Kas arvate, et üleminek vähese CO₂-heitega majandusele aitab ELi tööstust moderniseerida ja toetada selle kasvu?

- ☐ Jah
- ☐ Jah, kuid ainult avaliku sektori toetuse abil
- ☐ Jah, kuid ainult juhul, kui ELi mittekuuluvad riigid ja piirkonnad võtavad samuti kohustuse minna üle vähese CO₂-heitega majandusele
- ☐ Ei
- ☐ Arvamus puudub / Ei oska öelda

Kuidas võimalusi ära kasutada ja väljakutsetele vastata (eelkõige seoses CO₂-mahukate sektorite või piirkondadega)? Milliseid olulisi majanduslikke ümberkorraldusi peaks EL tegema, et minna üle vähese CO₂-heitega majandusele ja muuta see kliimamuutustele vastupidavaks?

kuni 1000 tähemärki

Energeetika

Praeguse energiasüsteemi arvele langeb ligikaudu 75 % ELi kasvuhoonegaaside heitest. Süsteem on aga kiiresti muutumas tänu sellele, et vähendatakse taastuvenergia kulusid, suurendatakse energiatõhusust ning arendatakse uusi tehnoloogiaid (nt akud), muu hulgas ELi ja selle liikmesriikide meetmete abil. Et minna üle CO₂-neutraalsele majandusele, on vaja seda muutust kiirendada.

Järgmises tabelis on loetletud erinevad energiatehnoloogiad. Palun reastage need vastavalt sellele (1 - oluline, 5 - ei ole oluline), millist rolli need Teie arvates puhtale energeetikale üleminekul mängivad (kõiki võimalusi ei ole vaja järjestada).

	1	2	3	4	5
Energiatõhusus, mis vähendab vajadust energiat toota	☐	☐	☐	☐	☐
Tuule-, päikese- või hüdroenergia	☐	☐	☐	☐	☐

Muu taastuvenergia, nagu geotermiline energia, laine- või loodete energia	☐	☐	☐	☐	☐
Tuumaenergia	☐	☐	☐	☐	☐
Fossiilkütuste kasutamine, koos süsinikdioksiidi kogumise ja sidumisega	☐	☐	☐	☐	☐
Tahke biomassi kasutamine soojuse ja elektri tootmiseks	☐	☐	☐	☐	☐
Täiustatud vedelad biokütused	☐	☐	☐	☐	☐
Põllumajandus- ja kodumajapidamisjäätmetest biogaasi tootmine	☐	☐	☐	☐	☐
Elektrienergia salvestamine (nt akud)	☐	☐	☐	☐	☐
Vesinik (toodetud CO ₂ -neutraalse viisil)	☐	☐	☐	☐	☐
Vesinikust toodetud sünteetilised kütused	☐	☐	☐	☐	☐
Muu	☐	☐	☐	☐	☐

* Kui muu, palun täpsustage:

Tekst peab olema vahemikus 3 kuni 200 tähemärki

Millised nendest pakuvad suurimaid võimalusi, sh majandusele laiemalt? Millised on nende tulevaste arengusuundadega seotud suurimad probleemid, sh seoses üldsuse heakskiidu või maa ja loodusvarade kättesaadavusega?

kuni 2000 tähemärki

Metsade ja maakasutuse osatähtsus

Praegu suudavad ELi metsad, põllumajandus ja maa siduda rohkem CO₂-heidet kui nad õhku paiskavad. Metsad ja põllumajandusmaa toodavad taastuvat biomassi, mida saab kasutada muude CO₂-mahukate toodete asendamiseks või bioenergia tootmiseks, mis omakorda vähendab fossiilkütustest ja tööstusprotsessidest põhjustatud kasvuhoonegaaside heidet. Sõltuvalt sellest, kuidas biomassi toodetakse, võib see mõjutada ELi sidumisvõimet ning muid põllumajanduse ja metsamaa pakutavaid teenuseid, sealhulgas bioloogilist mitmekesisust ja ökosüsteemi teenuseid.

Hinnake kõiki pikaajalise strateegiaga seotud ning allpool tabelis esitatud maakasutusmeedet skaalal ühest viieni (1 - oluline, 5 - ei ole oluline) vastavalt sellele, millised võivad olla olulised kasvuhoonegaaside heite vähendamiseks ja CO₂ sidumise suurendamiseks (kõiki variante ei ole vaja järjestada):

	1	2	3	4	5
Mets, kui taastuvenergia tootmiseks vajaliku biomassi allikas	☐	☐	☐	☐	☐
Mets, kui biopõhiste toodete jaoks vajaliku materjali allikas	☐	☐	☐	☐	☐
Mets, kui CO ₂ siduja ja säilitaja	☐	☐	☐	☐	☐
Põllumajandus, kui biopõhiste materjali jaoks vajaliku lähteaine allikas	☐	☐	☐	☐	☐
Põllumajandus, kui allikas bioenergia tootmiseks	☐	☐	☐	☐	☐
toiduks kasutatavate põllukultuuride baasil	☐	☐	☐	☐	☐
põllumajandusjäätmete baasil	☐	☐	☐	☐	☐
puidupõhise biomassi baasil (nt mitmeaastased kultuurid, puit- ja rohhtaimesed, lühikese raieringiga madalmets)	☐	☐	☐	☐	☐
Mulla süsinikuvaru kaitsmine ja suurendamine põllumajandusmaal	☐	☐	☐	☐	☐

Milline peaks olema maakasutussektori roll heitkoguste vähendamisel ja sidumise suurendamisel? Millisel eesmärgil tuleks biomassi eelkõige kasutada, et vähendada kasvuhoonegaaside heidet? Millised kestlikkusega seotud probleemid tuleks lahendada ja kuidas?

kuni 1000 tähemärki

Haridus, teadusuuringud ja innovatsioon

Võttes arvesse strateegia pikaajalisust ning vähese CO₂-heitega majandusele ülemineku ulatust, on ülemineku hõlbustamiseks eriti oluline kiirendada teadusuuringuid ja innovatsiooni.

Kuidas oleks kõige parem inimeste teadlikkust suurendada, et kujundada õige suhtumine ja mõtteviis?

mitte rohkem kui 3 valik(ut)

- ☐ Koolis hariduse kaudu
- ☐ Kohalike ja piirkondlike kampaaniate kaudu
- ☐ Riiklike ja kogu ELi hõlmavate kampaaniate kaudu

Millistes sektorites tuleks teadus- ja arendustegevust järgmisel aastakümnel eelkõige suunata, et vähese CO₂-heitega majandusele üleminekut kõige paremini toetada?

mitte rohkem kui 6 valik(ut)

- ☐ Energeetika
- ☐ Tööstusprotsessid
- ☐ Transport
- ☐ Infotehnoloogia
- ☐ Põllumajandus
- ☐ Muu valdkond

* Kui muu, palun täpsustage:

Tekst peab olema vahemikus 3 kuni 200 tähemärki

Millistes sektoriülestes valdkondades tuleks järgmistel aastakümnetel teadus- ja arendustegevust suunata? Kas on olemas eriline vajadus teatavate uuenduslike tehnoloogiate ulatusliku kasutuselevõtu järele? Kas ametiasutuste ning erasektori ülesanded on teadus- ja arendustegevuse ning innovatsiooni toetamisel erinevad?

kuni 1000 tähemärki

Rahastamine

Paljudel juhtudel nõuab üleminek vähese CO₂-heitega majandusele ja puhtale energeetikale suuremahulisi alginvesteeringuid, millele järgneb tegevus- ja kütusekulude vähenemine. Lisaks sellele hakkavad üleminek ning kliimamuutused iseenesest tõenäoliselt mõjutama olemasolevate investeeringute ja ettevõtete varade väärtust. Tulemusliku ülemineku saavutamiseks tuleb tagada investeeringute pikaajaline elujõulisus ja kasumlikkus. Enamasti tuleb neid investeeringuid rahastada erasektori vahenditest.

Kas sektor, milles Teie tegutsete, vajaks märkimisväärsed täiendavaid investeeringuid üleminekuks vähese CO₂-heitega majandusele?

- ☐ Jah
- ☐ Ei
- ☐ Arvamus puudub / Ei oska öelda

Kas Teie sektoris napib vahendeid vähese CO₂-heitega majandusele ülemineku rahastamiseks?

- ☐ Jah
- ☐ Ei
- ☐ Arvamus puudub / Ei oska öelda

Kas avalikku sektorit tuleks piisava rahastuse tagamiseks rohkem kaasata?

- ☐ Jah, otseinvesteeringute kaudu
- ☐ Jah, selliste meetmete kaudu, millega tagatakse kestlike investeeringute puhul madala kulukusega rahastus
- ☐ Ei, see looks ebatõhusate investeeringute riski, mille tulemusena tekiks kasutuskõlbmatud varad
- ☐ Ei, kuna sellega pannakse teised sektorid halvemasse olukorda
- ☐ Arvamus puudub / Ei oska öelda

Kas Teie arvates on Teie sektori ettevõtted piisavalt läbipaistvad seoses finantsriskidega, millega nad seisavad silmitsi kliimamuutuste ja vähese CO₂-heitega majandusele ja energeetikale ülemineku tõttu?

- ☐ Jah
- ☐ Ei
- ☐ Arvamus puudub / Ei oska öelda

Metasuundumused

Kas järgmised suundumused on Teie arvates olulised kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamisel?

Üleminek ringluspõhisemale majandusele

- ☐ Jah
- ☐ Ei
- ☐ Ei oska öelda

Digiteerimine, sealhulgas robotid ja tehisintellekt

- ☐ Jah
- ☐ Ei

- ☐ Ei oska öelda

Jagamismajandus

- ☐ Jah
☐ Ei
☐ Ei oska öelda

Sektorite tihedam piiriülene seotus globaliseerumise taustal

- ☐ Jah
☐ Ei
☐ Ei oska öelda

Osalejad

Kohalikud omavalitsused, nagu linnad ja kohalikud kogukonnad, samuti teised osalejad, näiteks kodanikuühiskond ja erasektor, võivad etendada olulist rolli energeetika valdkonna üleminekul, kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamisel ja kliimamuutustega kohanemisel. Tuhanded linnad, ettevõtted ja kodanike organisatsioonid toetavad üleminekut vähese CO₂-heitega majandusele ja kestlikule energeetikale projektide kaudu, mis hõlmavad transporti, energeetikat, toidutootmist ja jäätmekäitlust. Sageli saab sellisest tegevusest kohalik kogukond olulist lisakasut, mis on seotud majanduse arengu, tervise ja heaoluga.

Millised järgmistest valitsusvälistest osalejatest mõjutavad Teie arvates kõige enam seda, milliseks kujuneb Teie või Teie sektori panus ELi püüdlustesse minna üle vähese CO₂-heitega majandusele?

- ☐ Piirkondlik valitsus
☐ Linnad
☐ Ettevõtted
☐ Heategevuslikud ühendused
☐ Kodanikuühiskond (valitsusvälised organisatsioonid jne)
☐ Religioossed rühmad

Kas võite tuua mõne näite, mis Teie arvates hästi illustreerib kohaliku ja erasektori osalejate rolli üleminekul vähese CO₂-heitega majandusele ja puhtale energeetikale?

kuni 1000 tähemärki

Kohanemine

Kliimamuutuste kahjulik mõju järgmistel aastakümnetel suureneb, kui kogu maailmas ei rakendata ranget leevendamispoliitikat. Millised järgmistest meetmetest on Teie arvates Teie elukohas vajalikud, et valmistuda kliimamuutuste tõenäolise mõjuga toimetulemiseks? Palun reastage allpool tabelis esitatud meetmed skaalal ühest viieni (1 - oluline, 5 - ei ole oluline) vastavalt sellele, milliseid neist tuleks Teie arvates Teie elukohas võtta, et valmistuda kliimamuutuste tõenäolise mõjuga toimetulemiseks (kõiki meetmeid ei ole vaja järjestada).

	1	2	3	4	5
Teadusuuringud, mis käsitlevad kliimamuutuste kohalikku mõju Teie elukohas	☐	☐	☐	☐	☐
Taristu (transport, energia, sidevõrgud) tugevdamine, et loodusõnnetustele vastu panna	☐	☐	☐	☐	☐
Üleujutusteks valmistumine (vee kogumine, tammid, kindlaksmääratud lammid / üleujutuspiirkonnad, tegevuse piiramine üleujutusohuga piirkondades, ujumajad jne)	☐	☐	☐	☐	☐
Põllumajanduse kohandamine vastavalt muutuvale kliimale (nt töhuga veekasutusega niisutamine, alternatiivsete põllumajanduskultuuride kasvatamine)	☐	☐	☐	☐	☐
Kuumalainetega toimetuleku tegevuskavad	☐	☐	☐	☐	☐
Rohealade laiendamine linnades, et kuumalainete/üleujutustega toime tulla	☐	☐	☐	☐	☐
Vee säästmise ja korduskasutamise propageerimine	☐	☐	☐	☐	☐
Metsatulekahjude ärahoidmine (nt teadlikkuse suurendamise kampaaniad, metsamajandamine jne)	☐	☐	☐	☐	☐
Mereranniku tugevdamine ja kaitse	☐	☐	☐	☐	☐
Loodusõnnetuste (kuumalained, üleujutused, metsatulekahjud) eest varajase hoiatamise süsteemid	☐	☐	☐	☐	☐
Üldsuse teavitamine vajadusest kliimamuutustega kohaneda	☐	☐	☐	☐	☐
Paremad kindlustustooted kliimamuutuste mõjust põhjustatud kahju hüvitamiseks	☐	☐	☐	☐	☐
Parem arusaamine kliimamuutuste mõjust ELi julgeolekule (nt sisserränne, ülemaailmne vee- ja toidunappus, põllumajandustoodetega kauplemine)	☐	☐	☐	☐	☐

Millised kohanemismeetmed on Teie sektoris eriti olulised ja miks?

kuni 1000 tähemärki

Valdkondlikud küsimused

Need küsimused keskenduvad kasvuhoonegaaside heite vähendamise võimalustele konkreetses sektoris ning on mõeldud seega peamiselt valdkonna sidusrühmadele.

Tööstuse kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamine

Tööstussektoris on mitmesuguseid kasvuhoonegaaside heite allikaid. Enamik neist on seotud energiatarbimisega, kuid märkimisväärne osa heitkogustest on pärit näiteks terase-, tsemendi- ja kemikaalitööstuse keemilistest protsessidest.

Tööstuses on mitmeid võimalusi kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamiseks, näiteks tõhususe suurendamine (nt energiatõhusamate toodete ja tehnoloogiate kasutamine, heitsoojuse taaskasutamine jne) ja kütuste asendamine (nt protsesside elektrifitseerimine). Samuti lähteainete asendamine biomaterjalidega või süsinikdioksiidi kogumise ja kasutamise tehnoloogiate rakendamine viisil, mis aitab CO₂-heidet ära kasutada muudes tootmisprotsessides. Sageli aitab neid tehnoloogiaid paremini ära kasutada energia- ja tööstussektorite suurem lõimimine.

Palun märkige tabelisse, millises valdkonnas on eespool nimetatud või muud heite vähendamise võimalused Teie arvates eriti olulised? Milline on Teie arvates nende potentsiaal leevendada kliimamuutusi, majanduslik elujõulisus ja vastav tehnoloogiline valmisolek? Hinnake seda skaalal: kõrge, keskmine, madal või puudub. Märkige ka, mis aastal Teie arvates oleks tehnoloogia ulatuslikuks kasutuselevõtuks valmis.

	Tööstussektor	Tehnoloogia	Kliimamuutuste leevendamise potentsiaal	Majanduslik elujõulisus	Tehnoloogiline valmisolek	Ulatusliku kasutuselevõtu aasta
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						

Transpordi kasvuhooonegaaside heite vähendamine

Transpordis on kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamiseks mitu võimalust. Kui vähese heitega või heitevaba tehnoloogia on mõnes transpordisektori osas (nt sõiduautod ja kaubikud) juba edukalt kasutusele võetud, siis muudes sektori osades on tehnoloogiaarendus või kasutuselevõtt algusjärgus (nt pikamaaveokid, õhu- või meretransport).

Palun märkige tabelisse, millises transpordisektori osas näete Teie konkreetseid tehnoloogilisi võimalusi heidet vähendada ning kui olulised need on. Milline on Teie arvates nende potentsiaal leevendada kliimamuutusi, majanduslik elujõulisus ja vastav tehnoloogiline valmisolek? Hinnake seda skaalal: kõrge, keskmine, madal või puudub. Märkige ka, mis aastal Teie arvates oleks tehnoloogia ulatuslikuks kasutuselevõtuks valmis.

	Transpordisektor	Tehnoloogia	Kliimamuutuste leevendamise potentsiaal	Majanduslik elujõulisus	Tehnoloogiline valmisolek	Ulatusliku kasutuselevõtu aasta
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						

Lisaks märkige, millist järgmistest energiatarbimise ja sellega seotud CO₂-heite vähendamise võimaluse Teie valiksite.

Kas kaaluksite kaubavedude puhul maanteetranspordi asemel muude transpordiliikide (raudtee, veeteed, rannikulaevandus) kasutamist?

- ☐ Jah
- ☐ Ei, see on liiga aeglane ja keeruline
- ☐ Ei, see on liiga kulukas
- ☐ Arvamus puudub / Ei oska öelda

Kas oleksite nõus kasutama linnapiirkondades vedude alg-/lõppetapis maanteetranspordi asemel muid transpordiliike nagu (elektrilised) kaubaveorattad või heitevabad sõidukid?

- ☐ Jah, ma juba teen seda
- ☐ Jah, tulevikus
- ☐ Ei, see on liiga aeglane
- ☐ Ei
- ☐ Arvamus puudub / Ei oska öelda

Põllumajanduse kasvuhoonegaaside heite vähendamine

Põllumajandussektori kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamiseks on mitu võimalust, ehkki põllumajandussektori potentsiaali kliimamuutuste leevendamisel peetakse väiksemaks kui muudes sektorites, eeskätt muu kui CO₂-heite vähendamisel. Lisaks mõjutab põllumajandus maakasutusele avalduva mõju kaudu CO₂-heite looduslikku sidumist.

Palun märkige tabelisse, millised heite vähendamise tehnoloogiad on eriti olulised. Hinnake seda skaalal: kõrge, keskmine, madal või puudub. Märkige ka, mis aastal Teie arvates oleks tehnoloogia ulatuslikuks kasutuselevõtuks valmis.

	Põllumajandussektor	Tehnoloogia	Kliimamuutuste leevendamise potentsiaal	Majanduslik elujõulisus	Tehnoloogiline valmisolek	Ulatusliku kasutuselevõtu aasta
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						

CO₂-sidumine

Pariisi kokkuleppe eesmärgid on ulatuslikud ning paljude teadlaste arvates on ühel hetkel vaja atmosfääris siduda märkimisväärne koguse CO₂, et püsida 2°C eesmärgi täitmise kursil. Igal juhul on seda vaja, kui soovitakse, et temperatuuri tõus jääks alla 1,5°C. Süsinikdioksiidi atmosfääris sidumise võimalused on piiratud.

CO₂ sidumiseks on vaja teha järgmist: 1) koguda atmosfäärist CO₂ loodusliku fotosünteesi või tehnilike keemiliste protsesside abil ning seejärel säilitada seda pika aja jooksul geoloogilise säilitamise kohas või biomassis ja (bio)materjalides.

Hinnake skaalal ühest viieni (1 - oluline, 5 - ei ole oluline), millist rolli võiks Teie arvates CO₂ kogumine ja säilitamine ELis heite vähendamisel mängida, võttes arvesse selliseid küsimusi nagu tehnilise teostatavus, säilitamispotentsiaal, keskkonnavaline terviklikkus ning ühiskondlik heakskiit.

CO₂ kogumine atmosfäärist

	1	2	3	4	5
Intensiivne metsastamine	☐	☐	☐	☐	☐
Metsa- ja põllumaa jäägid	☐	☐	☐	☐	☐
Mitmeaastaste puittaimed istandused	☐	☐	☐	☐	☐
Otse atmosfäärist kogumine	☐	☐	☐	☐	☐
Muu	☐	☐	☐	☐	☐

* Kui muu, palun täpsustage:

Tekst peab olema vahemikus 3 kuni 200 tähemärki

CO₂ säilitamine

	1	2	3	4	5
CO ₂ kogumine ja säilitamine (CCS) koos nafta või gaasi täiustatud tootmisega	☐	☐	☐	☐	☐
CO ₂ kogumine ja geoloogiline säilitamine maismaal	☐	☐	☐	☐	☐
CO ₂ kogumine ja geoloogiline säilitamine avamereel	☐	☐	☐	☐	☐
CO ₂ kogumine ja kasutamine (kauakestvad tooted)	☐	☐	☐	☐	☐
Püsiva süsinikuvaru suurendamine mullas	☐	☐	☐	☐	☐

Püsiva süsinikuvaru suurendamine taimedes	☐	☐	☐	☐	☐
Muu	☐	☐	☐	☐	☐

* Kui muu, palun täpsustage:

Tekst peab olema vahemikus 3 kuni 200 tähemärki

Millised on Teie arvates peamised takistused CO₂ kogumise ja säilitamise laiendamiseks, samuti selle kasutamiseks nn negatiivse heite tekitamiseks? Millised on peamised probleemid süsinikdioksiidi kogumisel ja biomassis säilitamisel? Millist liiki süsinikdioksiidi kogumine ja kasutamine sobiks pikaajalise säilitamise puhul? Kas on muid tehnoloogiaid, mida tuleks kaaluda? Milliseid poliitikameetmeid peaks EL Teie arvates võtma, et selliste tehnoloogiate arendamist ja rakendamist paremini toetada?

kuni 1000 tähemärki

Lisamärkused

Kui soovite küsimustikuga seoses lisada täiendavat teavet, märkusi või ettepanekuid, tehke seda siin:

kuni 1000 tähemärki

Lisateabe, märkuste või ettepanekute esitamiseks võite üles laadida ka eraldi dokumendi.

Faili suurim võimalik maht on 1 MB.